

Caritas Danmark Årsmøde 2015, Formandens beretning

Kære årsmødedeltagere,

Caritas Danmark afspejler Den katolske Kirkes bud om, at vi skal elske vores næste, som vi bliver elsket af Gud. Derfor er Caritas et af verdens største humanitære netværk med 165 organisationer. Måske lidt flot sagt, men alligevel: Baglandet tæller 1,2 milliarder katolikker.

Det er i høj grad fra dette unikke bagland, at Caritas verden over henter økonomiske og menneskelige ressourcer i forhold til at gøre en indsats for medmennesket og for at forvalte Guds skaberværk med respekt. For at have "omsorg for vores fælles hjem", som pave Frans udtrykker det.

Vi står i en tid, hvor udfordringerne er store!

Jeg fik selv syn for sagen i forbindelse med min deltagelse i Caritas Internationalis' generalforsamling i Rom i maj. Her fyldte FN's generalforsamling og de nye globale bæredygtighedsmål meget sammen med klimatopmødet i december i Paris.

Ekspertes både inden for Kirken og andre udefra stillede deres viden til rådighed og opfordrede Caritas til at kæmpe for politiske resultater, der kan forandre verden. Og kardinal Turkson, der er præsident for Justice and Peace, gav en forsmag på pave Frans' encyklika, Laudato Si'.

Og pavens rudskrivelse har virkelig flyttet noget. Nu er det Den katolske Kirke, der udfordrer verden, og paven, der presser politiske ledere. Laudato Si' er blevet budt velkommen af verdensledere fra USA's Barack Obama til FN's Ban Ki-moon, prist af miljøorganisationer, anbefalet af nobelpristagere og har i måneder skabt overskrifter i de internationale medier.

Klimaudfordringen er ifølge paven et anliggende, der er ligeså moralsk og åndeligt, som det er politisk, videnskabeligt og økonomisk.

I Laudato Si' understreger paven, at miljøet er i dyb krise, hvad enten vi taler om byer, have, skove eller landbrugsjord, og at de fattige er dem, der er mest berørt af klimaforandringer. Han kritiserer økonomiske systemer, der mest tilgodeser de rige, og han klandrer politikere, der ikke har mod til at tænke langsigtet.

Derfor er der heller ikke grund til at bifalde den danske regerings ønske om at slække på ambitionerne på klimaområdet. Tværtimod.

Det er ligeledes beskæmmende, at kort før Danmark tilsluttede sig de ny globale bæredygtighedsmål fredag i sidste uge, ja, så opgav regeringen helt at måle på fattigdom i Danmark og afskaffede fattigdomsgrænsen.

Endelig har vi med regeringens finanslovsforslag for 2016, som blev fremlagt i den forgangne uge, set, at regeringen fastholder ønsket om at skære dramatisk på bistanden til verdens fattigste. For Caritas Danmark kommer det til at betyde en drastisk nedgang i vores rammebevilling fra 29 mio. kr. til 21,4 mio. kr., altså en nedgang på 7,6 mio. kr., hvilket naturligvis vil få store konsekvenser for vores arbejde. Dette vil Jann Sjursen komme nærmere ind på i sin del af beretningen.

Det får konsekvenser, hvilket danske udviklings- og nødhjælpsorganisationer i fællesskab påpegede forud for folketingsvalget i juni og forud for finanslovsforslaget. Gennem Globalt Fokus, den fælles paraplyorganisation, har Caritas lagt stemme til kritikken.

Politisk går det altså den gale vej. Nok er Danmark kun lige ved at komme ud af den økonomiske krise. Men vi er trods alt fortsat et af verdens rigeste lande og har råd til at hjælpe både dem, der har brug for hjælp herhjemme – og næsten i nød langt fra Danmarks grænser. Det er først og fremmest et spørgsmål om prioriteringer!

Det gælder også i forhold til den katastrofale humanitære situation, som verden befinder sig i. 60 millioner mennesker er drevet på flugt – hvoraf en stor del er internt fordrevet i eget land. Det er den værste situation siden 2. verdenskrig.

Krigen i Syrien er i sig selv en væsentlig faktor for, at vi er havnet i den situation. Men situationen i f.eks. Irak og Libanon er også med til at sende mennesker på flugt. Det er alvorligt, og i Europa synes vi det i særdeleshed, fordi flygtningene nu er kommet helt tæt på.

Det er ikke for meget sagt, at asylsystemet i EU er brudt sammen. Og Danmark sender reelt tusinder af flygtninge videre til især Sverige og Norge, samtidig med at det gennem annoncer er forsøgt at skræmme flygtninge væk.

Det rimer ikke på de humanitære principper, som Danmark burde efterleve, selvom situationen er vanskelig at håndtere i praksis. Danmark må i den situation leve op til sit konventionsmæssige ansvar og behandle de asylansøgninger, der måtte komme, og give asyl til dem, der opfylder kriterierne.

At der samtidig er mange migranter, der forlader deres land og søger bedre fremtidsudsigter i Europa, end de kan få i deres ofte fattige hjemlande, er menneskeligt set forståeligt. Men migranter har ikke krav på at få asyl i f.eks. Danmark, sådan som flygtninge har det. Og derfor må mange også returnere til deres hjemlande. Men også migranter har krav på en værdig behandling.

De fleste flygtninge bliver i de såkaldte nærområder, hvis de da ikke er internt fordrevet i deres eget land. Det ser vi i forhold til de flygtninge fra Darfur-regionen, som Caritas Danmark støtter i Tchad.

Vi kender det også fra vores arbejde i Thailand, hvor flygtninge fra Myanmar fortsat er i flygtningelejre – eller fra Mali-flygtningene i Niger. Jeg nævner det, fordi mediernes fokus langt fra er på alle flygtninge i verden – heller ikke i forhold til mange af dem, vi sammen med vores partnere hjælper.

For Caritas er ofte der, hvor ingen andre er. Det vil vi fortsat gerne være.

Selvfølgelig har krigen i Syrien, der har kostet en kvart million mennesker livet og drevet 12 millioner på flugt over de sidste fem år, så katastrofale konsekvenser, at vi må handle. Det gør vi sammen med Caritas i Jordan. Både med midler fra Udenrigsministeriet og senest via midler fra HJÆLP NU indsamlingen på DR/TV2, som Caritas var med i. Desuden har vi over de sidste

år selv indsamlet mange penge til de syriske flygtninge i Jordan. Det nærmer sig 2 millioner kr.

Herhjemme er det dejligt at opleve, at flere sognegrupper med støtte fra Caritas har taget initiativ til at gøre noget konkret for flygtninge. Med støtte fra diakonipuljen får flygtningefamilier i Kalundborg mulighed for at knytte venskaber med danske familier. Aktiviteter i form af f. eks. udflugter er betydningsfulde for flygtninge på et asylcenter i Langå. Her er det en gruppe i Vor Frue Kirke i Aarhus, der er aktive.

Sådanne initiativer er der brug for flere af. Vi vil fra Caritas side meget gerne understøtte dette vigtige lokale arbejde både økonomisk og med råd og vejledning, så godt vi kan.

Når katastrofen rammer, så er der brug for akut hjælp. Det er imidlertid vigtigt, at vi ikke glemmer at forebygge. At vi får gjort noget ved de underliggende problemer, der gør, at krige og konflikter opstår. Eller at forebygge menneskeskabte klimaforandringer, der betyder flere oversvømmelser, eller ørkenspredning, som forringer eller helt fjerner livsgrundlaget for millioner af mennesker.

Det er derfor meget kortsigtet, hvis den humanitære bistand bliver opprioriteret ved at nedprioritere den langsigtede udviklingsbistand. Og selvom det for Caritas er lettere at samle ind til katastrofer, så skal vi også samle ind til udvikling. Vi skal handle langsigtet.

Samle ind til udvikling skal vi i øvrigt også, fordi det er en forudsætning for vores rammebevilling fra Udenrigsministeriet, at vi kan bidrage med 5% i egenfinansiering.

Det kan da også lade sig gøre. Juleindsamlingen, "Cykler til Uganda", blev en succes, og der kom cirka en halv million kroner ind. Det er det bedste resultat for en juleindsamling, Caritas har haft. Danmarks Indsamling vidner også om offervilje i den danske befolkning. I 2015 modtog Caritas støtte fra Danmarks Indsamling til et projekt i Niger, som vi skal høre mere om i aften.

Apropos Niger, så har vores indsamling af briller netop til Niger også været en fantastisk succes. Der bliver stadig samlet briller ind. Folk møder personligt op på sekretariatet med deres aflagte briller. Det siger noget om, at når

muligheden er der for at handle, er mange villige og tænker kreativt i forhold til, hvordan det kan lade sig gøre.

Det gælder også i forhold til kampagnen Verdens Bedste Nyheder, hvor Caritas havde flere end 350 frivillige på gaden over hele landet den 11. september. Vi var ansvarlige for 17 uddelingssteder. Det er flot.

Kampagnen gennemføres i et samarbejde mellem UNDP (FN's udviklingsorganisation), Udenrigsministeriet og danske udviklingsorganisationer. Caritas har i allerhøjeste grad været med til at løfte kampagnen fra skrivebordene og ud på gaden, hvor danskerne igen i år har fået mulighed for at se, at bistanden nytter. Og at politiske mål, FN's såkaldte 2015-mål, der skulle halvere fattigdommen i verden, kan nås ved fælles hjælp og en fokuseret indsats.

Tak til alle, der medvirkede fra de katolske sogne, skoler og fra Danmarks Unge Katolikker – og til vores kollegaer i de andre organisationer og politikerne, der stillede op.

Et vigtigt oplysningsarbejde blev gjort sidste år i forbindelse med, at Caritas' unge brobyggere, Christa Kranich og Peter-Andreas Munk, først drog en måned til Zimbabwe for at lære landet og Caritas' arbejde i Zimbabwe at kende og sidenhen tog på tourné i hele Danmark. Flere tusinde skoleelever og sognebørn har mødt de to unge, der på glimrende vis byggede bro mellem Danmark og Zimbabwe og skabte solidaritet mellem rige og fattige.

De katolske skolars indsamling har også været målrettet Zimbabwe. Det glæder mig – både som formand for Caritas og skoleleder på Sankt Knud Lavard – at samarbejdet mellem skolerne og Caritas udbygges.

Brobyggerkonceptet var en succes. Nu ser vi frem til, at et nyt hold brobyggere skal afsted. Denne gang til Uganda. I alt 11 personer rejser til november. Flere af jer er til stede på årsmødet. Vi ser frem til at høre mere om jeres oplevelser og Caritas' arbejde i Uganda.

DUK's lokalforeninger har haft besøg af de Unge Brobyggere, og Caritas er glade for at være med på Den Største Dag i DUK. At både DUK og FAKS er repræsenteret på årsmødet, bekræfter det gode samarbejde.

Frivillighed er nøgleordet i forhold til det nationale arbejde i Caritas. Arbejdet vokser ikke eksplosivt, men støt og roligt. De økonomiske ressourcer er ikke store, men vi er forventningsfulde i forhold til, at det kan lade sig gøre at indsamle penge, som kan støtte arbejdet lokalt gennem først og fremmest diakonipuljen. Caritas Kollekten i de katolske kirker, som optages den sidste søndag i august måned, vil derfor fremover gå til det nationale arbejde. Indsamlingsresultatet i år forventer vi bliver omkring 160.000 kr., mod godt 120.000 sidste år.

De afgørende ressourcer skal imidlertid findes i frivillig arbejdskraft. Det er muligt. Det behøver ikke altid at være de samme, selvom de selvfølgelig også er velkomne. Nye arbejdsopgaver kalder ofte nye frivillige på banen.

Bispedømmet er ved at opbygge et Jesu-Hjerte-Center i Stenosgade i København. Tæt på bispekontoret og Caritas' sekretariat. Biskop Czeslaw har udtrykt ønske om, at det nye center også kommer til at rumme et arbejde, som Caritas står for. Mulighederne undersøges nu nærmere. Det vil kræve penge, men også frivillig arbejdskraft, ikke alene fra menigheden i Jesu Hjerter sogn, men fra menigheder i hele Storkøbenhavn. Vi har et lille års tid til at konkretisere og realisere en eller flere ideer i et arbejde, som kan favne udsatte og måske dække rådgivningsmæssige behov.

Bestyrelsen er overbevist om, at deltagelse i Jesu-Hjerte-Centret kan blive et aktiv for Caritas og først og fremmest til hjælp for mennesker på Vesterbro – og i København.

Caritas indledte i 2014 et samarbejde med Fagforeningen FOA og Kirkernes Integrationstjeneste (KIT) igennem Au Pair Network (APN). Sammen søgte vi om offentlige midler fra den såkaldte satspulje til at informere og rådgive au pairs samt tilbyde sociale aktiviteter. APN har fået en bevilling på 4 millioner til i 2015-16 at drive arbejdet, hvilket vi er taknemmelige for.

Inden for samarbejdet skal Caritas især stå for at organisere lokale aktiviteter og kurser. Det vil i mange tilfælde ske med udgangspunkt i katolske lokaliteter, menighedslokaler og skoler, men også i lokaler fra andre kirkesamfund og fagforeninger. Vi er glade for samarbejdet. I denne måned, er der en slags årsmøde i APN: En Au Pair Convention. Det er den 24. oktober og bliver afholdt på Sankt Knud Lavard Skole med en forventning om et par hundrede deltagere. Senere i dag skal vi høre mere om arbejdet.

PREP-kurserne vil Caritas fortsat tilbyde i samarbejde med lokale kræfter. Det er blot at byde sig til. Her i efteråret gennemføres et kursus i menighedslokalerne til Domkirken. Det er for alle, der gerne vil styrke parforholdet. Det er faktisk en investering værd for både voksne og børn. Det kan forebygge problemer og skilsmisser.

De menneskelige og økonomiske omkostninger ved at familier går i opløsning, er nemlig enorme. I 2014 gik 19.435 ægteskaber i stykker, svarende til, at næsten halvdelen af alle ægteskaber går i opløsning.

Lad mig understrege, at der naturligvis kan være grunde til, at det ikke lykkes i ægteskabet, og at skilsmisse kan være en løsning. Men der er faktisk totalt uforståeligt, at vi ikke selv og som samfund gør langt mere for at forebygge dette fællesskabs-nedbrud. Det ville vi vinde ufatteligt meget på.

Og så til noget lidt andet.

Bestyrelsen har afholdt 6 bestyrelsesmøder siden sidste årsmøde. Tidligere departementschef Niels Preisler er i perioden indtrådt i bestyrelsen i stedet for tidligere generalsekretær René Albeck. Og Maj Forum er blevet udpeget af medarbejderne i Caritas, og har erstattet Peter Blum Samuelsen. Endelig er Andreas Rude netop udtrådt af bestyrelsen, eftersom han bliver kommunikationskoordinator i Caritas fra den 1. december i år i et barselsvikariat.

Jeg vil gerne benytte anledning til at rette en stor tak til alle de afgåede bestyrelsesmedlemmer for deres indsats.

En tak skal også rettes til vores tidligere interne revisor, Jonas Reinholdt Albjerg fra Svendborg, som stoppede tidligere i år. Bestyrelsen vil revurdere mandatet og opslå den frivillige arbejdsopgave som intern revisor i begyndelsen af det nye år.

Bestyrelsen følger og godkender de overordnede økonomiske rammer for Caritas' arbejde tillige med de strategiske. Det er et spændende arbejde, fordi der sker meget i Caritas disse år. Desværre, kan man tilføje, for det er jo et tegn på, at mange har brug for hjælp.

Det gør der også i Kirken både globalt og lokalt. Paven har travlt, og det har biskop Czeslaw også i forhold til bispedømmet.

Et af de temaer, vi skal drøfte i bestyrelsen først i det nye år, er konsekvenserne af bispedømmets nye sognestruktur. Det kan være anledningen til at overveje vores egen organisering, herunder jo selvfølgelig udpegningen af sognerepræsentanter. Et andet aspekt kunne f.eks. være, hvordan vi når de forskellige sproggrupper inden for de sogne, der har det. Det gælder f.eks. Sankt Annæ Kirke, hvor vi skal samles i morgen for at fejre messe med biskop Czeslaw og være med på Caritas Dagen. Det nye katolske Danmarkskort vil vi i dag drøfte under idé- og erfaringsudvekslingen inden middagen.

Økonomisk er Caritas velkonsolideret. Med en omsætning på over 60 millioner kroner årligt er det vigtigt, at vi har lidt på kistebunden. Vi har lidt – en egenkapital på ca. 5 millioner kroner. Det er nok, og vi vil jo først og fremmest gerne, at vores midler arbejder direkte til gavn for medmennesker, der har behov for hjælp.

Det er også vigtigt, at vi har et professionelt sekretariat, der kan drive arbejdet frem.

Det er en fornøjelse at kunne følge med i arbejdet, ikke bare gennem bestyrelsesarbejdet, men ved at læse et flot og spændende Caritas Nyt, se hjemmesiden og følge med på Facebook, som bliver en stadig vigtigere kommunikationsplatform for Caritas.

Medarbejdernes arbejde er dybest set beskrevet i meget af det, jeg allerede har sagt. Så ikke mere om det, men derimod en stor tak til såvel medarbejdere som frivillige på sekretariatet, der engageret gør en forskel.

Tak også til alle sognerepræsentanter for den indsats, I yder, og som også er beskrevet i det foregående. For jeres engagement. Det er altid en glæde at møde jer på valfarter og i andre sammenhænge.

Jeg vil også her takke bestyrelsens medlemmer for et godt samarbejde og Jann Sjursen for dit store arbejde for Caritas!

At være Caritas er at række hånden ud til andre. Vi vil gerne organisere, fordi vi sammen kan yde det bedste for mennesker i nød og for at nå udsatte grupper i vort eget samfund.

Det begynder ved den enkelte, ved hver af os. Et værdifuldt samfund bygges nemlig op nedefra. Respekt, fælleskab og solidaritet handler om menneskelige relationer og aktioner. Det vil afgøre, hvilket samfund vi få. Det kan vi ikke overlade til politikere, myndigheder og strukturer alene.

Jeg vil slutte min del af årsberetningen: At være Caritas handler om at elske, fordi Han har elsket os først! Det er Guds kærlighed, der gør en afgørende forskel i verden, og det er vores opgave at følge Guds plan og hjælpe, hvor vi kan.

2015/10/03, Christa Bonde